

ת"פ 21501/04/14 - מדינת ישראל נגד שי כהן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 21501-04-14 מדינת ישראל נ' כהן

לפני כבוד השופטת חנה מרים לומפ

מאשימה על ידי ב"כ עו"ד אביה גלינצברג

נגד

מדינת ישראל

שי כהן

נאשם על ידי ב"כ עו"ד זאב וולף ממשרד עו"ד יהודה שושן

החלטה

רקע

1. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום, מלבד האמור בסעיף מס' 2, בסעיף מס' 3 מהמילה "במסגרת" ועד "לשם קידומו" ובסעיף מס' 6 לכתב האישום והמאשימה הסתפקה בהודאתו, ועל כן הורשע בעבירה של ידיעות כוזבות לפי סעיף 243 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"), ובעבירה של קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק.

2. כפי שעולה מעובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום היה הנאשם בעלים של רכב גולף מ.ר. 37-133-60 (להלן: "**הרכב**"). ביום 31.3.11 נסע הנאשם לבית עסק לשטיפת רכבים, בבעלותו של מוחמד, בכפר חיזמה, ובהוראת מוחמד מסר את מפתחות הרכב וכן את הרכב לאחר שזהותו אינה ידועה למאשימה. בשעות אחה"צ, חזר הנאשם למקום, וקיבל את המפתחות הרכב בחזרה, לאחר שהרכב "הועלם".

ביום 1.4.11 בשעה 11:00 לערך, הגיע הנאשם לתחנת 'שפט' והודיע בכזב, כי רכבו נגנב בעת שחנה לילה קודם לכן, בקרבת בית מגוריו. ביום 3.4.11 פנה הנאשם לחברת הביטוח 'כלל חברה לביטוח בע"מ' (להלן: "**חברת הביטוח**") בה היה הרכב מבוטח והודיע כי רכבו נגנב וכי הוגשה תלונה במשטרה.

ביום 23.5.11 לאחר שהסתיימה בדיקת משרד החקירות, שילמה חברת הביטוח כ- 68,000 ₪, מתוכם הועברו, לאחר ניכויים לחב' המימון, סך של 13,895.92 לחשבון הבנק של הנאשם. במעשיו המתוארים, מסר הנאשם לשוטר ידיעה על עבירת פשע כשהוא יודע שהידיעה כוזבת, וקיבל דבר במרמה.

3. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם כי הנאשם ישלח לקבלת תסקיר שירות מבחן אשר יבחן את שאלת ההרשעה בעניינו, כאשר המאשימה ציינה כי עמדתה היא להרשעה.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם בן 26, נשוי ואב לילד בן שנה וחצי ואשתו כיום בחודש החמישי להריונה והם מצפים ללידת ילדם השני.

5. קצינת המבחן מסרה כי מעיון בקורות חייו של הנאשם עולה כי הנאשם הוא השלישי בסדר הלידה במשפחת מוצאו המונה זוג הורים ושלושה ילדים. מדבריו של הנאשם ומסמכים שהביא לידיעת שירות המבחן עולה כי כאשר הנאשם נולד, אביו של הנאשם חלה במחלה נדירה אשר פגעה בליבו ועל כן נאלץ לעבור מספר ניתוחי לב, אשר בסופם הוא לא שב למעגל התעסוקה והוכר על ידי המוסד לביטוח לאומי כסובל מ-100% נכות. בהמשך, עת שהיה הנאשם בן 14 שנים עבר אביו התקף לב, שבעקבותיו הוא הפך למשותק ונפגעו אצלו יכולות הזיכרון לטווח קצר וארוך. עם השנים חלה התדרדרות הדרגתית נוספת בבריאותו של האב עד שנפטר לפני כשלוש שנים. על רקע דברים אלו, האב התקשה לספק את צורכיהם הרגשיים של ילדיו במלואם ולמלא את תפקודו ההורי וכן אמו של הנאשם הייתה מגויסת במידה רבה לטיפול בבעלה החולה, דבר אשר פגע בפניות הפיזית והרגשית שלה לילדיה. כמו כן על רקע מחלתו של האב והצורך לסעוד אותו בחוליו עזבה האם את עבודתה כספרית. לפיכך, אחותו של הנאשם מילאה עבורו תפקיד הורי במידה רבה. נוסף לכך, ההוצאות הגבוהות שהיו למשפחה לצורך טיפוליו הרפואיים של האב הביאו לפגיעה משמעותית במצבה הכלכלי של המשפחה.

6. עוד עולה מהתסקיר כי למרות הקשיים עמם התמודד הנאשם והיעדר הכוונה מספיקה מהוריו כאמור, הנאשם סיים 12 שנות לימוד עם בגרות מלאה. בהמשך, התגייס לצה"ל וסיים שירות צבאי מלא. לאחר שחרורו מהצבא השתלב כטכנאי בחברת תקשורת גדולה ולפני כשלוש שנים עבר לחברת תקשורת אחרת על רקע פשיטת רגל, ומשתתף כיום במקביל בקורסים בתוכנית ללימודי שוק ההון במסגרת מכללת "פסגות". מאישורים ומכתבים אשר הציג במסגרת עבודתו הנוכחית נמצא הנאשם על ידי מעסיקיו עובד אחראי, בעל ידע רב והבנה בתחום עיסוקו, שאפתן וחברותי. עוד עולה מן המכתבים כי במסגרת עבודתו הנאשם נדרש בין היתר לתת שירות למוסדות ממשלתיים ועל כן הרשעתו בדין עלולה לסכן את המשך העסקתו או למנוע שיבוצו בתפקידים בעלי אופי ניהולי בעתיד.

7. אשר לביצוע העבירות, הנאשם לקח אחריות מלאה למעשיו. קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם הכיר בחומרת מעשיו וחווה תחושות של בושה ואכזבה עצמית ממשית מביצוע העבירות ומההליך המשפטי המתנהל נגדו. לידה של קצינת המבחן, מעבר לצורך האובייקטיבי בכסף שהושג במרמה למימון הטיפול באביו, הכסף הושג גם לשם פיצוי העצמי של הנאשם נוכח תחושות כעס ותסכול שלו על רקע העדר פניות הוריו לאורך ילדותו והתבגרותו כאמור. כמו כן, הנאשם לא היה מודע לליקויים ממשיים שהיו ברכב כאשר רכש אותו, והם הקשו עליו למכרו בתקופה שקדמה לביצוע העבירה, מה שהעצים את תחושת התסכול והצורך בפיצוי עצמי, מאחר שחש כקורבן של מוכר הרכב.

8. קצינת המבחן מסרה כי בתקופה שחלפה מביצוע העבירות, מעשיו של הנאשם, משמעותם והמניעים הנמצאים בבסיסם העסיקו רבות את מחשבתו והוא גילה מודעות עצמית רבה בנוגע לכך והביע נכונות להשתלב בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן, במטרה לבחון היבטים ומניעים פנימיים נוספים הנמצאים בבסיס העבירות.

9. אשר להערכת הסיכון וסיכויי השיקום, מסרה קצינת המבחן כי התרשמה מאדם בעל מערכת יחסים

חיובית ובעל יכולת תפקודית גבוהה בתחום העבודה, המנהל אורח חיים נורמטיבי ושומר חוק בדרך כלל. כן, הנאשם מגלה כיום נכונות להסתייע באנשי טיפול במטרה להשיג שינוי בדפוסי התנהגות בעייתיים ובכדי לרכוש כלים להתמודדות בונה עם תחושות של תסכול. כל אלה מהווים להערכתה גורמי סיכוי להימנעות מהתנהגות דומה בעתיד. לצד זאת, קצינת המבחן ציינה כי הנאשם נושא עמו תחושות כעס ותסכול, אשר בהיעדר עיבוד ובחינה פנימית מעמיקה, עלולים להוות גורמי סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד.

10. קצינת המבחן המליצה לשקול ביטול הרשעת הנאשם ולהטיל עליו עונש של של"צ בהיקף של 140 שעות וצו מבחן למשך 18 חודשים, וזאת, בהתחשב בגילו הצעיר, בכך שמדובר במעידה יחידה בפלילים ובשל חלוף זמן רב ממועד ביצוע העבירות. כמו כן, קצינת המבחן סברה כי הרשעתו של הנאשם עלולה לפגוע בהחלטתו להשתלב בהליך טיפולי משמעותי, מתוך הכרה פנימית בנזקקותו לסיוע מקצועי בכדי לבחון את המניעים שבבסיס מעשיו ולהשיג שליטה על דפוסי התנהגותו ובכך להפחית את הסיכון לחזרנות.

טענות הצדדים

11. ב"כ המאשימה ביקשה מבית המשפט להותיר את הרשעת הנאשם על כנה על אף המלצת שירות המבחן נוכח העובדה כי הנאשם אינו עומד במבחן הלכת כתב, שכן הנאשם לא הציג מסמכים שיש בהם להצביע לפגיעה קונקרטית בו כתוצאה מהרשעתו, אלא שתתכן פגיעה בהמשך העסקתו של הנאשם בחברה בה הוא עובד ושיבוצו לתפקידים בתחומים ספציפיים. ב"כ המאשימה הגישה פסיקה לתמיכה בטענותיה.

12. אשר לנסיבות הקשורות לביצוע מעשה העבירה, ב"כ המאשימה הדגישה את העובדה שהנאשם ביצע את העבירה בכוונה לרמות את חברת הביטוח ולקבל ממנה כסף, עוד הדגישה את העובדה כי הנאשם נטל חלק משמעותי בביצוע העבירות, בכך שתכנן את מעשיו, מסר את המפתח, דיווח למשטרה וכן לחברת הביטוח על ה"גניבה". על כן, ב"כ המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם את העבירות בנסיבות אלה נע בין מספר חודשי עבודות שירות לבין מאסר קצר בפועל.

13. אשר לעונש המתאים, ב"כ המאשימה ציינה לקולא את נסיבותיו האישיות של הנאשם ואת עברו הנקי ועל כן סברה כי יש למקם את הנאשם ברף התחתון של המתחם וביקשה להשית על הנאשם עונש של מספר חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות וקנס, שכן לדידה עונש זה הולם את מעשיו החמורים של הנאשם, אשר בוצעו תוך תכנון מוקדם ביחד עם אחר לשם הצגת מצג שווא עבור השגת כסף במרמה מחברת הביטוח.

14. מנגד, ב"כ הנאשם הדגיש כי מדובר באירוע שהתרחש לפני כחמש שנים. כתב האישום הוגש בשהיו ניכר לאחר שלוש שנים מעת ביצוע המעשים ובתקופה זו הנאשם השתחרר מצה"ל, התחתן, נולד לו ילד, הוא מצפה לילד שני, התייתם מאביו, למד במכללת פסגות והשתלב בחברת בזק, כך שהתקדם בחייו המקצועיים והאישיים.

15. אשר לנסיבות ביצוע העבירות, ב"כ הנאשם שלל את דבריה של ב"כ המאשימה כי הנאשם תכנן מעשים אלו, אלא לדבריו הנאשם קיבל הוראות לביצוע מעשיו ממוחמד, כאשר הגיע לעסק לשטיפת מכוניות. הנזק שנגרם הוא כספי, ועל כן הוא עתר למתחם עונש הולם הנע בין של"צ לבין עבודות שירות לתקופה קצרה.

16. אשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, ב"כ הנאשם הדגיש כי הנאשם אדם נורמטיבי אשר מעד פעם אחת בלבד. עוד ציין את נסיבות חייו הקשות של הנאשם המפורטות בתסקיר שירות מבחן (אביו היה חולה והנאשם גדל ללא דמותו, האם עזרה לאביו ולא הייתה דמות בולטת בחייו וכן המצב הכלכלי הקשה אשר היה בבית). כל אלה הביאו את הנאשם לבצע את העבירות, כדי לגייס כסף לסייע לאביו. ב"כ הנאשם הגיש תעודות והמלצות (נ/1-5), אשר מהן עולה תמונה חיובית בקשר לנאשם אשר תורם לסביבה, בכל תחום בו הוא מצוי. הנאשם היה צעיר מאוד בעת ביצוע המעשים וחלפו למעלה מחמש שנים מעת ביצוע מעשה העבירה. כן ציין את לקיחת אחריותו המלאה של הנאשם הן לפני בית המשפט והן לפני קצינת המבחן ואת הודאתו בעובדות כתב האישום כך שחסך זמן שיפוטי יקר.

17. ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהימנע מהרשעת הנאשם, שכן הוא סבור כי הרשעתו של הנאשם תוביל לפגיעה קונקרטית בו, משום שהוא אמור להיכנס מתוקף תפקידו למקומות מסווגים. כן הפנה לפסיקה של בית המשפט העליון, אשר "ריכך" את הלכת כתב והחילה גם במקרים בהם אין פגיעה קונקרטית. כמו כן ציין ב"כ הנאשם כי אין כל אינטרס ציבורי לגדוע את המסלול הנורמטיבי שהנאשם נמצא בו היום. ב"כ הנאשם הגיש פסיקה לתמיכה בטענותיו הן בשאלת ההרשעה והן בשאלת העונש.

18. הנאשם בדברו האחרון כשהוא דומע, שב והביע לפני בית המשפט את חרטתו הכנה על מעשיו. כן הכיר בפסול שבמעשיו. עוד מסר כי הוא מודע לכך שלא היה לו נסיבות חיים קלות, אולם אלה לא הצדיקו את מעשיו. עוד ביקש מבית המשפט שלא לפגוע בפרנסתו, שכן הדבר יפגע באשתו, בילדו וכן בילד נוסף העומד להיוולד לו ולאשתו.

שאלת ההרשעה

19. בבוא בית המשפט לחרוג מהכלל לפיו יש להרשיע בפלילים על בית המשפט לבחון על פי הלכת כתב רע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** הצטברותם של שני תנאים. התנאי הראשון הוא כי סוג העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים לחרוג מהכלל לפיו יש להרשיע נאשם בפלילים, וזאת מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה אחרים. שנית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם. על הלכה זו חזר כב' השופט שוהם בע"פ 7109/14 **סייג נ' מדינת ישראל** (ניתן 20.11.14) וציין כי גם אם מדובר באדם עם אישיות בלתי בשלה בתחילת חייו הבוגרים, אם לא הוצגו ראיות בדבר פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, אין לחרוג מהכלל ולהימנע מהרשעה. בהקשר זה יוער כי לדידי ככל שמדרג העבירה ונסיבותיה חמורים יותר, כך גם על היקף הראיות הנדרשות כדי לבסס את הטענה לפגיעה חמורה בשיקום להיות

משמעותי יותר.

20. ביהמ"ש העליון קבע, בשורה ארוכה של פסקי דין כי רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה, ינקוט בית המשפט בחלופה של הטלת ענישה ללא הרשעה. ההימנעות מן ההרשעה הופכת לקשה יותר ככל שהעבירה חמורה יותר, שכן ניצבת השאלה בכל עוצמתה - האם, בנסיבות המיוחדות של העניין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי. (ר', ע"פ 2513/96, 3467 מדינת ישראל נ' שמש ואח', פ"ד נ (3) 682), ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד (3) 685, וכן ע"פ 9893/06 **אסנת אלון-לאופר נ' מדינת ישראל**, (מיום 31/12/07)).

21. אשר לסוג העבירות ונסיבות ביצוען, מחד, אין ספק כי העבירות בהן נמצא הנאשם אשם הן חמורות והערכים החברתיים המוגנים בעבירות הם ניהול ח"י מסחר הוגנים, שמירה על סדרי משטר וחברה תקינים, כך שהגשת תלונת כזב למשטרה מטילה על רשויות אכיפת החוק נטל מיותר. העונש הקבוע לצד העבירה של ידיעות כוזבות לפי סעיף 243 סיפא לחוק הוא עד חמש שנות מאסר והעונש הקבוע לצד העבירה של קבלת דבר במרמה הוא עד שלוש שנות מאסר. זאת ועוד, הנאשם ביצע את העבירה תמורת בצע כסף ולחשבון הבנק של הנאשם הועברו סך של כ- 13,895 ₪. כך שהנזק בענייננו כספי.

22. יחד עם זאת, יש להתחשב בכך שחלקו של הנאשם בביצוע העבירה הוא קטן, שכן הוא לא נטל חלק עיקרי בביצוע העבירה, אלא מעובדות כתב האישום בהם הודה הנאשם עולה כי בהוראתו של מוחמד מסר הנאשם את מפתחות הרכב וכן את הרכב לאחר.

23. עוד יש לתת את הדעת לנסיבות לקולא, לכך שהנאשם צעיר, ללא עבר פלילי וזוהי מעידתו היחידה בפלילים אשר בוצעה על רקע נסיבות כלכליות כתוצאה ממחלתו הקשה של אביו. אין מדובר בדפוס התנהגות עברייני כרוני והוא לקח אחריות מלאה לביצוע העבירה הן לפני שירות המבחן והן לפני בית המשפט, הביע חרטה כנה על המעשה. למרות ילדותו המורכבת והקשיים עמם התמודד במהלך השנים המפורטים בתסקיר, הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי ומשקיע מאמצים בהתפתחותו האישית ונראה כי מגלה נכונות להסתייע באנשי טיפול במטרה להשיג שינוי בדפוס התנהגות בעייתיים ובכדי לרכוש כלים להתמודדות בונה עם תחושות תסכול, והסיכון כי ישוב לבצע עבירות נמוך, כמו כן העבירה בוצעה בשנת 2011 ומאז לא נפתחו לו תיקים נוספים.

24. מבלי להקל ראש בחומרת העבירה ומאחר שאני סבורה כי מדובר בנסיבות ביצוע עבירה במדרג חומרה שאינו גבוה, ובהינתן עברו הנקי של הנאשם, נסיבותיו האישיות, חרטתו הכנה וכן חלוף הזמן מאז האירוע, הרי שהנאשם עומד בתנאי הראשון של הלכת כתב.

25. נותרה השאלה, האם טענותיו של הנאשם בדבר הפגיעה בעבודתו כטכנאי בחברת התקשורת "בזק"

מהווה פגיעה קונקרטית בפרנסתו וכך בשיקומו של הנאשם ויש בה כדי להצדיק חריגה מהכלל לפיה יש להרשיע נאשם בפלילים.

26. משום שמדרג העבירה ונסיבותיה אינן חמורות, כך גם היקף הראיות הנדרשות כדי לבסס את הטענה לפגיעה חמורה בשיקום יכול להיות נמוך יותר. שוכנעתי כי הרשעה עלולה לגרום לנאשם נזק הן במישור התעסוקתי והן במישור האישי כפי שעולה מדברי הנאשם וב"כ (נ/2), שהרי אם יורשע הדבר עלול לסכן את המשך העסקתו בחברה או יביא למניעה מלמנותו בתפקידים מסוימים, נוכח העובדה כי במסגרת עבודתו בחברת בזק הנאשם מעניק שירות, בין היתר למוסדות ממשלתיים שכניסה אליהם דורשת סיווג בטחוני וכן עתידו התעסוקתי בשל גילו הצעיר עלול להיפגע בכל התחומים ולכן אם יפוטר הנאשם ממקום עבודתו עלול להיפגע גם שכרו והדבר יפגע באופן משמעותי גם במשפחתו. קצינת המבחן ציינה כי נקיטה בגישה שיקומית והימנעות מהרשעת הנאשם תמנע פגיעה במקור פרנסתו ותחזק את החלטת הנאשם להשתלב בהליך טיפולי מעמיק ומשמעותי, וכך להשיג שליטה על דפוסי התנהגות בעיתיים ולהפחית הסיכון לחזרנות.

27. לכך מצטרף חלופי זמן משמעותי מאז ביצוע העבירה של למעלה מחמש שנים. כאשר בשנים אלה הנאשם סיים 12 שנות לימוד עם בגרות מלאה, סיים שירות צבאי מלא, השתלב כטכנאי בחברת תקשורת גדולה ובמקביל משתתף בקורסים בתוכנית לימוד על שוק ההון במסגרת מכללת "פסגות". בד בבד נישא לאשתו, נולד להם ילד ובימים אלה הם מצפים ללידת ילד נוסף. כך שניתן לומר שהאדם הניצב לפני היום הוא אינו אותו אדם אשר ביצע את העבירות. חלופי הזמן נובע אף מהתנהלותה של המאשימה, שכן כתב האישום הוגש לאחר כשלוש שנים ממועד ביצוע העבירה, ללא שניתן הסבר לשיהוי. (ר' בעניין חלופי הזמן כשיקול רלוונטי לשאלת ההרשעה בע"פ 39711-10-13 מדינת ישראל נגד גולדשטיין ניתן 20.11.13).

28. לפיכך שוכנעתי כי בנסיבות המיוחדות של תיק זה ובהתחשב בגילו הצעיר של הנאשם ובנסיבותיו האישיות, הרשעתו תפגע בשיקומו כנדרש בהלכת כתב, ואשר על כן מצאתי לקבל את המלצת שירות המבחן ולבטל את הרשעתו של הנאשם.

29. אשר לשאלת העונש - החלטתי לאמץ את המלצת שירות המבחן ולנקוט בדרך שיקומית ולהטיל על הנאשם עונש של "צ" ומבחן. יחד עם זאת, בהתחשב בכך שהנאשם לא הורשע, ובהתחשב בטיב העבירה ונסיבותיה, החלטתי להרחיב את היקף השל"צ.

30. אשר על כן אני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלהלן:

א. שירות לתועלת הציבור, בהיקף של 220 שעות, בעבודות שונות ושליחויות ב"עמל אדומים" במסגרת עיריית מעלה אדומים. אם יהא צורך לשנות את מקום ההשמה, יבצע שירות המבחן את השינוי, וידווח על כך לבית המשפט.

ב. צו מבחן למשך 18 חודשים.

ג. הנאשם מוזהר כי אם לא יבצע את צו השל"צ או את צו המבחן, ידון עונשו מחדש לרבות הרשעתו.

העתק הפרוטוקול יישלח לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ה' תמוז תשע"ו, 11 יולי 2016, במעמד ב"כ המאשימה והנאשם.